

Dankwoord

Als rechtgeaarde protestant ben ik opgevoed met de drieslag 'ellende, verlossing, dankbaarheid'. Het is zeer verleidelijk om dit concept ook op de tastbare werkelijkheid toe te passen. Zo verliepen de eerste drie jaren van mijn promotietijd vol ellende. De resultaten wilden maar niet komen. Ik ging vervolgens maar harder werken om te compenseren voor het feit dat het niet werkte. Maar dit brengt de verlossing niet dichterbij. Je wentelt jezelf steeds meer in de ellende. Zonnige zomerdagen worden gevuld met donkere dwangarbeid. En juist op het moment dat je denkt aan opgeven, komt het moment dat je vanuit een ander perspectief naar het probleem gaat kijken. Het is de laatste strohalm die je aangereikt wordt en vervolgens moet aannemen. En je bent verlost. Alles werkt. Alsof het nooit anders is geweest. Slechts een klein vreugdedansje en dan begint het vreugdevolle werken. Opeens is er perspectief en anderhalf jaar later kijk je terug en is het de tijd voor dankbaarheid.

Allereerst wil ik Huib en Henk bedanken voor hun tomeloze inzet om mij het promotieonderzoek succesvol af te laten ronden. Ik vond (en vind) het erg leuk om met jullie samen te werken. Ik kan me nog heel wat levendige discussies herinneren. Het grote whiteboard werd telkens verrassend snel volgeschreven. Henk, je werd in de loop van de tijd steeds meer bij het onderzoek betrokken. Je hebt altijd ideeën en bent bovendien in staat om lastige concepten zo uit te leggen dat ik kan doen alsof ik ze snap. Dit gaf mij het idee dat het me wel moest lukken om te promoveren. En in tijden van ongeloof hielp je me ook om frustraties weg te drinken in de kroeg of weg te slaan op de squashbaan. Huib, volgens mij komt je het best tot je recht als je een fysisch probleem voorgeschoteld krijgt. Je wordt hierdoor zo uitgedaagd dat je in bijna alle gevallen de volgende dag met oplossingen tevoorschijn komt. Dit heeft in veel gevallen tot nieuwe ideeën geleid. Ook wil ik je danken voor de vele keren (zeker H2!) dat je mijn manuscripten van commentaar hebt voorzien. Will, je was op de achtergrond betrokken bij het onderzoek. Bij het lezen van het manuscript bleek je in staat om met een paar scherpe opmerkingen de vinger op de zere plek te leggen. Daar heb ik veel aan gehad.

De volgende groep mensen die sterk bij je werk betrokken zijn en veel positieve woorden verdienen, zijn je collega's. In het bijzonder wil ik de kustengroep bedanken voor de gezellige etentjes, gedeelde kennis en voor de kritische houding in de leesclub. De kritische fase tijdens de leesclub begon meestal met een aanzwellend gegrom van George, waarna het door iemand anders overgenomen werd en uiteindelijk het verhaal tot in de meest elementaire vorm uitgekleeft werd. Jeroen, jou wil ik danken voor je inzet tijdens je afstuderen. De resultaten die je behaald hebt, vormen de basis voor hoofdstuk vijf van dit proefschrift. Bovendien bleek je gedurende een half jaar ook een erg gezellige kamergenoot. De collega's op het IMAU wil ik bedanken voor de gezelligheid tijdens koffie- en lunchpauzes. Nog leuker waren de vrijdagmiddagborrels voor de gevorderdengroep, die nooit beperkt bleven tot de vrijdagmiddag alleen.

Je omgeving van familie en vrienden vraagt zich voortdurend af wat je nu toch allemaal aan het doen bent en wat het nut hiervan is. Dat is een goede zaak. Als er welgemeende interesse is maar je kunt niet uitleggen wat je doet en waarom, dan is de kans groot dat je de zaken vanaf een ander level dient te bekijken. Dit heet relativieren. Ik wil iedereen bedanken die me geholpen heeft het werk te relativieren door met mij te praten over geloof, vertrouwen, liefde, voetbal, muziek, het enneagram en weet ik wat. Of door gewoon een gezellige tijd samen te hebben en veel te lachen.

Hoewel je misschien wel meer tijd doorbrengt met collega's dan met je eigen partner, heb ik gemerkt dat er zoiets als 'quality time' bestaat. De afgelopen drie jaar met jou, Hilde, waren fantastisch. Dat we zijn getrouwd was geen jeugdige overmoed, maar een welwillende overgave aan de lente. En elke dag word ik bevestigd in onze keuze voor elkaar. Het heeft mij en mijn leven veranderd. Je hebt me altijd gesteund, hebt het belang van werk altijd weer genuanceerd, hebt veel geduld gehad, zelfs als ik "even" iets ging afmaken. Daarvoor ben ik je dankbaar. Ook voor de keren dat je me het onmogelijk maakte om 's avonds of in het weekend te werken.